

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: Γ/ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟ	ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΜΝΗΜΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και ερευνητικές ασκήσεις		3	15
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://history.ionio.gr/postgraduate/documentation/studies/modern-history/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την ολοκλήρωση διδασκαλίας της ενότητας «Δημόσια Ιστορία και Μνήμη», οι φοιτητές θα έχουν έρθει σε επαφή με τους τρόπους μελέτης της αποτύπωσης του παρελθόντος στη δημόσια σφαίρα και θα έχουν εξοικειωθεί με νέες μορφές παραγωγής ιστορικής γνώσης. Ειδικότερα,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Θα αντιλαμβάνονται την «δημόσια ιστορία» ως διακριτό επιστημονικό πεδίο. - Θα γνωρίζουν τα κεντρικά σημεία σύγκλισης και απόκλισης μεταξύ δημόσιας και ακαδημαϊκής ιστορίας.

- Θα εξοικειωθούν με αναλυτικές κατηγορίες όπως η ιστορική κουλτούρα, η ταυτότητα, η μνήμη και το τραύμα.
- Θα κατανοούν τη σημασία της έννοιας της χρονικότητας και της συγχρονικότητας στις ιστορικές σπουδές.
- Θα είναι σε θέση να περιγράψουν τους τρόπους με τους οποίους το παρελθόν γίνεται αντικείμενο διεκδίκησης από διαφορετικές κοινωνικές, πολιτικές ή εθνοτικές ομάδες.
- Θα είναι σε θέση να αναλύουν τις διαδικασίες μέσω των οποίων οι τελετές, οι εορτασμοί, τα μνημεία, τα μουσεία και κρατικοί θεσμοί, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ο κινηματογράφος και το διαδίκτυο αποτελούν και εξελίσσονται σε φορείς ιστορικότητας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αυτόνομη εργασία, ομαδική εργασία, εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον, παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών, σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα, επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου, άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής, προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι παραδόσεις είναι διαρθρωμένες ως εξής:

1. Εισαγωγή στη Δημόσια Ιστορία

(Διδάσκων: Νίκος Κοκκομέλης)

Παρουσιάζονται τα κύρια χαρακτηριστικά, οι επιστημολογικές προϋποθέσεις, το ιστορικό, κοινωνικό και γεωπολιτικό πλαίσιο γέννησης του επιστημονικού πεδίου της Δημόσιας Ιστορίας. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται 1. Στους όρους σύγκλισης και απόκλισης μεταξύ ιστορίας και ακαδημαϊκής ιστορίας, 2. Στην ανταγωνιστική σχέση μεταξύ ιστορίας και μνήμης 3. Στην έννοια του επίμαχου ή τραυματικού παρελθόντος και στη σημασία του για τη διαμόρφωση των αφηγημάτων για το παρελθόν.

2. Ιστορία – Μνήμη – Τραύμα

(Διδάσκων: Νίκος Κοκκομέλης)

Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας χαρτογραφείται η σύνθετη σχέση μεταξύ ιστορίας, μνήμης και τραύματος. Κεντρικό άξονα αναφοράς θα αποτελέσουν οι έννοιες της «τραυματικής μνήμης» και του «ιστορικού – πολιτισμικού τραύματος» σε σχέση με την ιστορία. Ζητούμενα της ενότητας είναι 1. Η κατανόηση των μηχανισμών κατασκευής της ιστορικότητας μέσω της

δημιουργίας μνημονικών τόπων και 2. Η διάκριση μεταξύ συλλογικής και ατομικής μνήμης
3. Οι ιστορικές, φιλοσοφικές και ψυχολογικές διαστάσεις της έννοιας του βιωμένου τραύματος και οι θεωρίες περί υπέρβασής του.

3. Μνήμη και Κοινωνικές Ταυτότητες

(Διδάσκουσα: Φωτεινή Βάκη)

Η διάλεξη θα επικεντρωθεί στην διασάφηση της δημόσιας ιστορίας σε σχέση με τη διαμόρφωση κοινωνικών ταυτοτήτων. Σε αντίθεση με την επιστήμη της ιστορίας, η οποία συνίσταται στην τεκμηριωμένη ανασυγκρότηση του παρελθόντος, η δημόσια ιστορία αναφέρεται κυρίως στην αναβίωση της συλλογικής μνήμης. Αν η ιστορία ως γνωστικός κλάδος παράγει στέρεο και τεκμηριωμένο λόγο, η δημόσια ιστορία ποιεί σύμβολα και συναισθήματα, τραύματα και ταυτότητες -ατομικές και συλλογικές-

που διασταυρώνονται, συμβιώνουν αλλά και συγκρούονται. Αν τα «υλικά» που διαπλάθουν τις ατομικές και κοινωνικές μας ταυτότητες είναι ανεξίτηλα μνημονικά ίχνη που αδυνατούμε να υπερβούμε, το ερώτημα που τίθεται και θα συζητηθεί είναι οι τρόποι διαχείρισης της συλλογικής μνήμης.

4. Ιδεολογικές χρήσεις και καταχρήσεις της ιστορίας

(Διδάσκουσα: Φωτεινή Βάκη)

Θα εξεταστούν οι ιδεολογικές χρήσεις και καταχρήσεις της δημόσιας ιστορίας μέσα από τον επιτελεστικό ρόλο συμβόλων και τόπων μνήμης. Έμφαση θα δοθεί στην διάκριση του Πιερ Νορά μεταξύ «τόπων μνήμης» και «περιβαλλόντων μνήμης» καθώς και σε εννοιολογικά ιστοριογραφικά εργαλεία που εμπλουτίζουν και φωτίζουν τις εν λόγω ιδεολογικές χρήσεις και καταχρήσεις όπως, για παράδειγμα, στον «επίκαιρο χρόνο» (Jetztzeit) του W. Benjamin, που αίρει την γραμμική πρόσληψη του ιστορικού χρόνου επανενεργοποιώντας το παρελθόν που συμφύρεται με το ιστορικό παρόν σχηματίζοντας «διαλεκτικές εικόνες» και στον «μη συγχρονικό» κόσμο του E. Bloch.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο / εξ αποστάσεως εκπαίδευση και υποστήριξη</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση powerpoint, προβολή οπτικο-ακουστικού υλικού.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις/παρακολούθηση, προετοιμασία, συμμετοχή</p>	<p>40</p>
	<p>Παρακολούθηση διαλέξεων από άλλα μαθήματα του ΠΜΣ στα οποία ο φοιτητής δεν αξιολογείται αλλά των οποίων η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική</p>	<p>15</p>
	<p>Μελέτη βιβλιογραφίας</p>	<p>100</p>
	<p>Ασκήσεις</p>	<p>60</p>

	Συγγραφή τελικής εργασίας	120
	Συνεργασία με διδάσκοντες	40
	Σύνολο Μαθήματος	375 ώρες
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>		
<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι τα ελληνικά. Μέθοδοι αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή εργασία • Ατομικές και ομαδικές ασκήσεις • Προφορικές παρουσιάσεις στην τάξη 		

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p><i>Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</i></p> <p><u>Εισαγωγή στη Δημόσια Ιστορία</u> Χάρης Αθανασιάδης – Πολυμέρης Βόγλης (επιμ.), <i>Εθνικές επέτειοι. Μορφές διαχείρισης της μνήμης και της ιστορίας</i>, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2023.</p> <p>Ανδρέου Αντρέας, Κακουριώτης Σπύρος, Κόκκινος Γιώργος, Λεμονίδου Έλλη κ.ά. (επιμ.), <i>Η Δημόσια Ιστορία στην Ελλάδα. Χρήσεις και καταχρήσεις της Ιστορίας</i>, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2015.</p> <p>Χάρης Εξετζόγλου, <i>Η Δημόσια Ιστορία. Μια εισαγωγή</i>, Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου, Αθήνα 2020.</p> <p>Χριστίνα Κουλούρη, <i>Φουστανέλες και χλαμύδες. Ιστορική μνήμη και εθνική ταυτότητα 1821-1930</i>, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2020.</p> <p><u>Ιστορία – Μνήμη – Τραύμα</u> Jan Assman, <i>Η πολιτισμική μνήμη</i>, μτφ. Διαμαντής Παναγιωτόπουλος, ΠΕΚ, Ηράκλειο 2017.</p> <p>Dominick La Capra, <i>Writing History, Writing Trauma</i>, Βαλτιμόρη, The Johns Hopkins University Press, 2001.</p> <p>Paul Ricoeur, <i>Η μνήμη, η ιστορία. Η λήθη</i>, μτφ. Ξενοφών Κομνηνός, Ίνδικτος, Αθήνα 2013.</p> <p>Γιώργος Κόκκινος, <i>Το Ολοκαύτωμα. Η διαχείριση της τραυματικής μνήμης. Θύτες και θύματα</i>, Gutenberg, Αθήνα 2015.</p>

Ελένη Πασχαλούδη, Ένας πόλεμος χωρίς τέλος. Η δεκαετία του 1940 στον πολιτικό λόγο, 1950-1967, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2010.

Μνήμη και κοινωνικές ταυτότητες

Αθανασιάδης, Χ., (2022). *Η μνήμη και η πόλις*. Αθήνα: Ασίνη.

Αντρέου, Α., Κακουριώτης, Σ., Κόκκινος, Γ., (2015). *Η δημόσια ιστορία στην Ελλάδα: Χρήσεις και καταχρήσεις της ιστορίας*. Αθήνα: Επίκεντρο.

Εξετζόγλου, Χ., (2020). *Η δημόσια ιστορία: Μια εισαγωγή*. Αθήνα: Εκδόσεις του εικοστού πρώτου.

Goff, J. Le, (1998). *Ιστορία και Μνήμη*. Αθήνα: Νεφέλη.

Ricoeur. P., (2013). *Η μνήμη, η ιστορία, η λήθη*. Αθήνα: Ίνδικτος.

Χρήσεις και καταχρήσεις της ιστορίας

Benjamin, W., (2023). *Για μια κριτική της βίας/Για την έννοια της ιστορίας*. Αθήνα: Έρμα.

Benjamin, W., (2019). «Έντουαρντ Φουξ: Ο συλλέκτης και ο ιστορικός» στο *Walter Benjamin: Κείμενα*. Αθήνα: Άγρα.

Benjamin, W., (2019). «Παρίσι, η πρωτεύουσα του 19^{ου} αιώνα» στο *Walter Benjamin: Κείμενα*. Αθήνα: Άγρα.

Bloch, E., (1990). *Heritage of our Time*. Berkeley & Los Angeles: University of California Press.

Nora, P. (1997). *The realms of memory: Rethinking the French past*. New York: Columbia University Press.